

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Aragoniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69709)

imè viget, nostræ Societatis munera in proximos diligenter exercentur, fructus vbiq̃ue est maximus. Quæ omnia non ideo negligenda, quòd consuetæ; & quotidiana, sed ideo prætermittenda, quòd sapius dicta sint.

P R O V I N C I A
A R A G O N I Æ.

SVNT in Aragonia Prouincia Socij quinquaginta duo supra trecentos, è quibus Sacerdotes centum triginta sex, & in his Magistri viginti quatuor, Scholastici nonaginta tres, quorum decem Magistri, Coadiutores centum quatuordecim, Nouitij viginti octo, qui omnes distributi in quatuordecim domicilia: Domum Professam vnam, Probationis item vnam, Collegia decem, ad duas Residentias. In Professorum domo Valentina triginta nouem; in Collegio vno minus; In Gandiensi Collegio triginta; in Casaraugustano plus sex; In Bilbilitano duodeuiginti; In Turiasonensi quatuordecim; in Barcinonensi quatuor & triginta; in Gerundensi vno minus; in Urgelensi decem; in Ilerdensi totidem: in Balearico triginta sex; in Domo Probationis Tarraconensi vndequadraginta; in Residentia Oscensi quatuor; in Perpinianensi vndecim. Vita functi sunt duodecim, in quorum locum successerunt duo & viginti. Missi ad Indos tres, Sacerdotes duo; Scholaris vnus.

DOMVS

DOMVS PROFESSA
VALENTINA.

DOMVS hæc Prouinciæ princeps, tametsi par fuit superioribus annis studio perfectionis, & salutis proximorum: nihil tamen habuit singulare. Nam Sacramentorum, concionumque frequentia, catechesis, nauata opera agris, moribundis, vinētis, & capite damnatis, solemnita sunt. Quare consultò prætermittuntur. Duo non taccenda; alterum, quòd diuerberantium se in æde nostra quadragesimæ tempore, bis in quauis hebdomada, numerus fuit ad quingentos. Alterum vero, quòd sacra suppellex aucta ad mille aureos.

COLLEGIUM VA-
LENTINVM.

DVO vita functi, Sacerdos vnus, alter Coadiutor temporalis: ille confecto studiorum cursu, non mediocri expectatione ex ingenij acie, morum suauitate, animi candore, & prudentia supra ætatem, magnum sui desiderium reliquit: hic vero simplicitate religiosa, & studio laboris, in officijs, præsertim humilibus, & abiectis plurimum præstitit. Duorum iacturam compensauit Deus trium accessione: è quibus Theologus vnus, duo Coadiutores. Scholasticorum pietas, & religiosa perfectionis studium, in primis enituit in voluntarijs pœnis tum publicè, tum priuatim subeundis, mutua charitas inter ipsos, modestia verò
erga

erga

erga Superiores, & Magistros. Theologicus actus fuit hoc anno celebrior, quod Academia vniuersa solemnī ritu, & pompa, quod nunquam antea in Vrbe fecerat, ad eum cohonestandum accessit. Huic tantæ celebritati respondentis tum eruditio, tum modestia egregiè respondit. Adiuti etiam Collegarum opera externi, pueri quidem catechēsi, adulti vero concionibus in foro habitis ex altiore patibuli area, non minore ciuium exemplo, quam fructu infimæ plebis, quæ eo fere confluit, alioqui vaga, & suæ salutis oblitâ. Nobilium etiam currus sæpe hærent ad id spectaculi. Quin & prorex ipse affirmauit aliquando excitatum sese ad eas conciones audien das. Ita Deus Opt. Max. humiliora sæpe Societatis munera cohonestat. Vir annos natus quinquaginta nunquam in vita ritè confessus, concionibus illis quasi è veterno excitus, generalem confessionem instituit, abiecta concubina, qua cum septennio vixerat. Alij quindecim eiusdem Patris orationē permoti, Collegium nostrum adierunt, ab eo medicinam quaesituri multis, ac grauibus animorum suorum vulneribus. Alius quidam tanto dolore affectus ex memoria scelerum admissorum, vt diceret se palam ea vulgaturum fuisse concionatori nostro in medio foro, nisi ille tam procul abesset. Is expiato sacris animo, redijt tandem ad vxorem, a qua per biennium abfuerat. Alij alio salutis causa prope rarunt. Idem Pater eum è concione monuisset circumfusam multitudinem, vt si cui Deus mutandæ vitæ mentem iniecisset, is diebus festis ad Collegium nostrum exempli, quod de more narratur, & verberationis causa veniret, si quis vero vice esset ignarus, se ducem sequeretur: plus trecentos impulit,

impulit, vt agmine facto præcuntem sese ad Collegium vsque deducerent, quod spectaculum magnæ fuit omnibus & voluptati, & admirationi.

A L I V S item, audita concione, affirmavit Patri, se cædis consilium abieciſſe; quæ multarum aliarum cauſſam attuliſſet. Nam, cum te, inquit, audiebam concionantem, D. Vincentium Ferrariensem mihi videbar audire. Alius item, auditis rebus memorabilibus, quas patrauit B. P. Ignatius, in ijs præſertim, qui letalibus noxis tenerentur obſtricti, victo pudore diuturno, sese eiufmodi vinculis exſoluit. Eiuſdem concionibus permota meretrix quædam, annos nata duodeuiginti, quæ oris venustate magna turpitudinis illecebra multis alijs futura credebatur, de omni vita confessa in conuerſarum domum se recepit. Exemplis, quæ ante diuerberationem in templo nostro narrantur, illud effectum inter alia, vt quidam domum reuerſus pellicem, quam diu domi habuerat, è vestigio abire iuſſerit; vt in poſterum frequenter obire poſſit ſacramenta. Alius etiam ex auditore doctor effectus, cum exemplum illud audiſſet de conuerſione Catharinæ Romanæ, meretricis olim inſignis, cui Chriſtus Dominus viſus eſt, vt eſt in Dominicanis Annalibus, diuino actus impulſu, tanto ſpiritus ardore retulit illud ſcorto vicino, cuius domus impurarum erat receptaculum feminarum, vt ad pudorem primum, & vultus demiſſionem, deinde ad lacrymas, & ſuſpiria pro ſlagitijs, poſtremo ad confeſſionem excitariſ. Et ne rediret ad vomitum, domum inijt conuerſarum, vbi nunc tanta diuinitus luce perfunditur, vt vel memoria rerum cœleſtium, vel cogitatione grauitatis peccati letalis lacrymas tenere non poſſit. Alius denique cum lon-

P

gum

gum vole dixisset exemplis, & diuerberationi, quam diximus, atque adeo se multorum vitiorum illecebris ac laqueis irretisset, pugio confossus, ne dato quidem ad pronuntiandum I E S V nomen spatio, interijt. Res familiaris in summa annonæ charitate, & annuæ cuiusdam elemosynæ ducentorum aureorum iactura, aucta agrorum vberiore prouentu, numerum etiam auxit Sociorum. Sacra præterea supellex peristromatis creuit holosericis Damascenis, quibus facellum maximum eleganter ornatur, & alijs etiam aræ, & Sacerdotis sacrificantis vestibus sericis, ad speciem ornatissimis, quæ omnia mille quingentis aureis æstimantur.

COLLEGIVM GAN- DIENSE.

EXCURSUM in tria oppida frequentiora: vbi profestis diebus tantus erat ad conciones fere antelucanus concursus, quantus alibi festis diebus. Prædicabant omnes passim, nunquam se similes conciones audiuisse. Nemo fere non confessus apud Nostros, licet alij suppeterent Sacerdotes. Pastores etiam ab aliquot passuum millibus eodem contendebant, vt animos expiarent. In oppido quodam nostrorum precibus, adductus est quidam ad veniam fœdissimæ plagæ, quam acceperat in facie, idque in media platea, inimico dandam, & publicis tabulis consignandâ. In alio decreuerant Magistratus nostros ad se venientes omnino repellere, tanquam minus necessarios, quod haberent Cœnobitas apud se. Sed
cum

cum nostri præter omnium expectationem eo subito peruenissent, auditis concionibus, & Catechisi, ita animum consiliumque mutarunt, ut de utroque ad exactum usque quadragesimæ tempus, quod iam imminebat, apud se retinendo non semel egerint in Senatu. Quod ubi nostri subodorati sunt, rem omnino dissuaserunt, quod cœnobita quidam ad id muneris iam diu adspiraret. Filiam pater alloquio, addituque prohibuerat toto quinquennio, quod se inuito nupsisset. Multorum auctoritate præstantium preces nihil omnino valuerant, ad flectendum irati parentis animum: sed Dei benignitate factum est, ut nostris deprecantibus, manus daret, & filiam filijs auctam, & orbatam viro domum reciperet, magna omnium voluptate, & gratulatione.

PIETAS B. P. Ignatij viget in omnium pectoribus. Indicio est frequentia tum incolarum, tum vicinorum pagorum, sacellum eius inuisentium maxima. Ad triginta vna simul die conueniunt. Votiuas tabellas, & cereas imagines vix capiunt Sacelli parietes. Miracula patrare non desinit: quæ quoniam superioribus magna ex parte similia, & breui tabulis publicis constabunt, hic consulto prætermittuntur. Absoluta est hoc anno habitatio noua Collegij, & exstrui cœpta domus rusticana cum turri ad recreationem nostrorum, quibus adhuc ad eam rem sedes certa non erat. Iacta præterea fundamenta noui templi, quod vetus esset angustius. Area futuro ædificio designata, peristromatis sericis, & varijs carminum generibus ac Hieroglyphicis ornata: Erecta in medio ara sacris imaginibus, & multo splendore collucens. Instituta è templo Maximo Pom-

pa solemnis, præibat Clerus: sequebantur Canonici cum Decano: Prætor, & Magistratus cum cetera oppidanorum multitudine, extremum claudebant agmen. Decanus ipse ornatu pontificio, re diuina cantu symphonix peracta, lapidem primum ritè consecratum in fundamenta locauit: alterum Marchio Lombaiensis, Patris absentis heres, & alij deinceps alios. Affuit Ducissa sub umbella: quæ non obscurè demonstrauit, gratissimam sibi fuisse eius diei celebritatem. Ad noui templi fabricam Rex Catholicus duo aureorum millia, Dux vero Gandiensis præter alia, ædes proximas pretio quadringentorum aureorum, simul & viam quandam attribuit. Dux etiam Tursensis marmora quædam, eximij candoris, Sacrosancto I E S V Nomine insignita, submitit millenum aureorum pretio, ad aram extruendâ facelli maximi.

C O L L E G I V M C A.
S A R A V G V S T A N V M.

L V S T R A T Æ de more singulis hebdomadis custodia publicæ, & Nosocomia non semel, & per eam occasionem multorum saluti consultum. Bacchanalium dies non minore apparatu, & fructu, quam superioribus annis celebrati. Quinque sociorum paria dimissa in oppida vicina, magno multorum bono. Vir quidam grauis concubinam, quam diu perditè amat, nostris suadentibus, non solum eiecit domo, verumetiam inclusit in cænobium. Concionibus, quæ in plateis habentur, & compitis, duo homines profligati ad confessionem, & meliorem frugem magno sensu dolo-

doloris adducti. Quidam diu suppresso in confessione scelere grauissimo, bis ad eam rite faciendam cum accessisset, vi quadam & impulsu inde reuocari visus est. Quare pedem retulit. Sed iubilaō inuitatus tertio confessarium adiit, quem cum pœnitentium multitudine premi videret, decreuit omnino peccatum illud in posterum reticere. Sed Deus Opt. Max. Sacerdotem illum nostrum diuinitus impulit, vt hominem licet ignotum sibi ad confessionem inuitaret. Paruit illico diuinam bonitatem agnoscens, cumque lachrymarum vis ex intimo dolore profecta, vocem confiteri conantis per aliquod spatium inclusisset, tandem virtus euomuit. Alius item annis quatuordecim flagitium quoddam reticuerat. Quare conscientia stimulante, Romam profectus est quarendo remedio. Sed inde re infecta reuersus, cum certior factus esset indictum Cæsaraugustæ Iubilæum, multis passuum millibus vna nocte confectis, nostros adiit, scelusque tamdiu male rectum detexit. Femina quedam cum iamdiu Cognatorum amori seruiret, à dæmone serpentis, & aliarum rerum specie torquebatur frequenter. Sed eò forte venientibus nostris confessa, tortorem abegit. Alia præterea cum vsque adeo esset impura, vt confessionis prætextu Sacerdotes etiam ad venerem allicere conaretur, hortatu nostrorum nouum vitæ genus instituit. Erat cuidam in cubiculo Christi Domini è cruce pendentis imago: cuius dextra manus soluta clauis, ei prætereunti minabatur. Quod cum sæpius accidisset, effigiem sacram alio transferre statuit. Cumque interiectis aliquot diebus, sine vllis arbitris in cubiculo versaretur, proximorum cubiculorum pauimenta ruerunt, eo, vbi

ille sedebat, incolumi permanente. Quo facto tandem resipuit, & proxima nocte à dæmone non solum vehementer territus, sed stragulis etiam de lecto detractis pulsatus, ad nos confessionis causa confugit. Vir quidam diu multumque rixatus cum vxore, discessit domo, animo nunquam redeundi. Eunti occurrit quidam vultu graui, facie subnigra, eumque proprio compellans nomine rogat: Quæ tibi cum vxore rixæ? quæ iurgia? exhorruit ille tum adstanti adspectu, tum alloquentis voce. Quare ratus id quod erat, Virginis sacrosanctæ in columna sedentis opem implorat. Elabitur alter ex oculis subito. Pergenti longius visi canes duo, vnus fusco, alter nigro colore, è proximo ruentes monte: quorum adspectu perterrefectus, eiusdem Virginis exposcit auxilium: quo illi repente fugati sunt: paullo post eiusdem hominis visu perterritus Dei Matrem inclamat. Denique ad monitus à mercatore quodam, vt in urbem rediens peccata confiteretur, redijt, confususque est cuidam è nostris ita corpore tremens, ac si species illæ adhuc versarentur ob oculos. Sed peracta confessione ad pristinam animi, & corporis tranquillitatem reuocatus est.

C O L L E G I V M B I L -
B I L I T A N V M.

D V O S nobis Deus eripuit hoc anno, Sacerdotem vnum, Fratrem alterum. Sacerdos P. Valerius Pellegerius Aragonius, qui precandi studio, religione, pietate; quam sacrorum librorum lectione identidem excitabat, florebat in primis;

mis; & adrenouandam rerum cælestium memoriam, breues qualdam sententias è Biblijs haustas, ac dicta Sanctorum cubiculi parietibus affigebat: dolorum vim, & acerbitatem crebris de Deo sermonibus leniebat. Denique viaticum accepturus, vota renouauit singulari quadam pietatis significatione. Ante sacram vero vnctionem, breuem habuit ad Patres Fratresque qui aderant, orationem de magnitudine beneficij, quo affectus fuit à Deo, quod in Societatem vocatus inter sociorum manus efflaret animam. Frater vero, Franciscus Fuenbuena, qui humilitatis, & obedientiæ laude non parum excelluit. Semel, & iterum finitimi pagi lustrati. Vbi inter alia communia, illud proprium, quod cædis venia, iam diu multorum precibus, ac votis expetita, nostrorum interuentu non sine magno labore impetrata fuit. Res sane felici exitu memorabilis. Ecclesiastici duo, pijs exercitationibus eruditi magno ipsorum fructu, & eorum, quibus præfunt. Humanitatis scholæ florent auditorum numero, & doctrinæ, ac pietatis studio. Cunctæ Religiosæ familiæ fatentur ingenue, eas Seminarium quoddam existere Religiosorum hominum. Congregatio ad meliorem quandam redacta formam, fructus vberiores pollicetur in posterum.

COLLEGIVM TV-
RIASONENSE.

IN vnus Sacerdotis demortui locum, admissi Scholastici tres, ingenio præstantes. Sodalium modestia animique submissio, vel ex ijs duobus

perspici potest. Alterum, quod pauperum manus odoratis aquis solent abluere. Alterum, quod quidam Doctor Theologus ex eorum numero, cum esset omnium suffragijs electus praefectus Congregationis, electores enixè rogavit, vt eligerent alium ea praefectura digniorem. Quod cum se illi facturos negarent, rursus in genua procumbens, obortis lacrymis per Virginem Dei Matrem eosdem etiam, atque etiam obsecrauit, vt se omnino praeterirent, tanquam ad id muneris proflus ineptum. Quae res quo rarior, eo maiori fuit exemplo ijs, qui aderant. Domi illud effectum nostrorum opera, vt & domus quaedam ludorum officina clauderetur, & ne altera meretricibus aperiretur. Foris vero gesta sunt multa ad Dei gloriam illustria. Nam in pago quodam tanta erat ludendi licentia, vt etiam mensis appositis in media platea, luderetur quotidie. Sed nostrorum concionibus ita permoti Magistratus, vt per praconem edixerint, ne cuiquam in posterum liceret ludere nisi festis diebus, peracto solemnì sacro. Quidam atrabili correptus, saepius laqueum arripuerat, vt sibi premeret fauces: Sed blanda nostri Sacerdotis oratione ad sanio rem mentem traductus. Nobilis cuiusdam filiae oculus erat aeger albugine, vt nihil videret. Parentes B. P. N. Ignatij patrocinio confisi, eam ad templum nostrum sacri audiendi causa venire iusserunt. quo peracto, subito dissipata nubecula, visum recepit. Erat inter Canonicos, & alios quosdam dignitate inferiores Sacerdotes, de iure praecedendi grauis orta dissensio. Res erat periculi plena: Canonicis vix tutus in templum aditus, & in domum reditus. Ea tamen diuina ope, nostrorum interuentu, tota plaudente

cui-

ciuitate, sedata.

SEDES OSCENSIS.

Hic annus initium fecit Sedis Oscensis, benignitate Ludouici Petri Martini, ciuis honesti Cæsaraugustani, & iurisperiti clarissimi. Is enim vt fuit Ordinis nostri, quoad vixit, studiosus, ita moriens millenos aureos legauit in annuos redditus, fundando Oscæ Collegio, post matris, & duarum sororum obitum; nisi Societas de admit- tendis Cæsaraugustæ Humanitatis scholis cum ciuitate ipsa conueniret. Sed pia mater, & ambæ in primis sorores nihil magis optarunt, quam vt primo quoque tempore Collegij fundamenta iacerentur. Quare cum Cæsaraugustana Respublica propositas à nobis conditiones repudiaret, enixè petierunt à Patre N. Generale, vt facultatem concederet, ad illud sine morâ inchoandum. Quam vt facilius impetrarent, benigne promiserunt, alituras se quattuor, aut quinque Socios, & aræ partem empturas ære suo. Ne igitur liberalitas tanta periret, missi nunc Patres duo, vt sedem ibi interim constituerent, quorum aduentus toti fuit ciuitati, Academiæque gratissimus. Interea dum ædes emuntur, & rebus necessarijs ornantur, hospitio accepti à Canonico quodam, eodemque Doctore academico, eiusque liberalitate trimestri spatio sustentati. Exeunte autem Octobri, domunculam conduxerunt, propter templum D. Vincentio Martyri sacratum, ibique consueta Societatis munia obire cœperunt. Primum in ea sacrum fecit Vicarius Episcopi solemnī symphonia, adstan-

adstantibus Academicis, Magistratibus, & plebe, vno è Nostris Instituti nostri rationem pro concione reddente, idque magna omnium voluptate, & gratulatione: quippe qui viderent Societatem sedem ibi fixisse certam ac stabilem. Rem tam felicibus cœptam auspicijs, belle processuram speramus, vel inuito & repugnante dæmone, qui eam varijs modis disturbare conatur. Domus interim empta cum area, opportunissimo vrbs loco, aureis trecentis supra ter mille; quos se intra menses vinginti soluturas promiserunt illæ, quas diximus, femina, à quibus non solum aluntur ibidem quinque è nostris, sed etiam domus instructa est sacra & domestica suppellectili. Ciues etiam nobis attribuerunt viam vrbs ad ædificiũ necessariam. Est Osca vrbs perantiqua, perque nobilis tum splendore ciuium, tum fama Gymnasij, bonorum ingeniorum parens, & altrix, non procul ab asperis Aragoniæ montibus sita, atque adeo ad iuuentutem celestis sapientiæ præceptis imbuendam, & finitimos pagos lustrandos, opportuna.

C O L L E G I V M B A R - C I N O N E N S E .

DECESSIT hic Frater Philippus Andosilla, Coadiutor temporalis formatus, anno ætatis sexagesimo secundo, Societatis vero trigesimo sexto omnium virtutũ laude clarus, præsertim humilitatis, quam quotiescumque ferebat occasio, præsetulit. Precandi studio in primis deditus. Illud argumento, quod & omnia templi altaria quotidie viferet, & ferret ægerime sibi ex præscripto legibus

bus tempore aliquid detrahi, nisi obedientiæ causa: cui etiam virtuti ita studuit, vt quiuis superior facile posset curam abicere rerum earum, quas ipsi semel commisisset. Paupertatem coluit vehementer tum in ceteris rebus, tum in corporis cultu. Sartoris officio functus viginti annos tanta charitate, vt omnibus lato semper, & hilari vultu præsto esset. Excitatoris etiam obijt munus annos viginti septem, idque tam prompte, vt vix vquam non maturè Collegas excitavit. Et quamuis esset natura tardior, & lentior, numquam tamen rerum agendarum multitudine obruebatur. Erat natura simplex, & candidus. Emptor cum esset, numquam cum externis hominibus, nisi de rebus spiritualibus loquebatur. Veritatis amans, si quis alius. Rogatus, nihil, tametsi dedecori sibi foret, negare solebat. Ad Iubilæi lucra omnes, incunte anno sese diligenter compararunt meditationibus B. P. Ignatij, Tres illi dies, qui cineralia proxime antecedunt, eadem fere pompa celebrati, qua superiore anno, Episcopo videlicet, & aliquando etiam Prorege cum Mâtre, & Vxore, illustriumque virorum multitudine concurrente. Reuerendissimus huius vrbs nostrorum opera vtitur tum in ijs, quæ ad animum pertinent, tum in ijs, quæ ad regimen ouium. Cum confessarios omnes omnium ordinum de more conuocasset, vt cum eis ageret de recta eius muneris functione, P. Rectorem voluit concionem habere, qua omnes ad eam hortaretur. Addita hoc anno prælectio Theologica pro nostris tantum: reliquis duabus adesse solet bona academicorum pars. Minoressæ, quadragesimæ tempore, concionatus est vnus è nostris incredibili concursu, & plausu. Fructus ingens,

gens,

gens: vt æris alieni suis dominis restituti magnitudo, paxque inter multos conciliata, vt de ceteris nihil dicam, aperte declarant.

DECRETVM ne in posterum quisquam, quadagesimæ tempore, in eade maxima conciones haberet, præter nostros, & Cappucinos. Civium in nos benevolentia vel ex eo colligi potest, quod femina mundum muliebrem ad alendos aliquot socios, summa liberalitate promiserunt. Senatus habitus de sede ibi fundanda. In discessu lacrymæ testes amoris. Quæ omnia B. P. Ignatij meritis, vti par est, accepta referunt. Ad cuius sacellum superiore anno extructum, & speluncam, vbi ille olim delituit, maximi fiunt ex tota vrbe concursus, festis præsertim diebus. Miracula septem ab eodem edita prætermittuntur hoc loco, quia nondum publicis tabulis consignata sunt. Missiones quatuor multis saluti fuere. Femina quæ de suspensio bis cogitarat, nostrorum oratione ita respicit, vt diceret palam: Heu me miseram! quanti emebam inferorum cruciatus! Quidam pro inimico, cui sæpe necem meditatus fuerat, quotidie nunc preces ad Deum fundit, Sacerdotis nostri oratione permotus. In oppido quodam frequentissimo, quod factiosorum hominum sedes est, Deo bene iuuante, perfectum, vt multi acceptas iniurias sibi condonarint mutuis amplexibus, & fama vtrimque restituta. Vnus ex ijs cum decies sexies arrepto sclopo Sacerdotem quæsiuisset ad necem, audita concione de huius immanitate sceleris, ita repente mutatus est, vt illum quotidie Deo commendet ex animo. Id quod alijs etiam tribus, aut quattuor euenit. Femina quædam vigesimum iam annum alloquio prohibebat fratrem, cumque eidem

eidem ægrotanti negaretur Eucharistia, vnus è nostris hortatu fratrem ad veniam, & mutuos amplexus tandem admisit. Patri Rectori delata fuit hoc anno Catholicę doctrinę censura à Fidei quæsitoribus: qui tantum ei tribuunt, vt eius opera sæpe priuatim vtantur. Obtentę aliquot lites rem familiarem non parum auxerunt.

DOMVS PROBATIONIS TARRACONENSIS.

SALVBRIOR fuit hic annus Tyronibus, quam superiores. Admissi in Societate viginti duo; omnium in omni pietatis genere progressus quotidie maiores. Illustrissimus huius vrbis Societatem vnicę diligit, eique plurimum tribuit. Concionem habuit in templo nostro, ipso Circumcisionis die; quod in nullo adhuc cœnobio fecit. Capite damnatis, quorum hoc anno ingens numerus fuit, non defuimus. Catechesis in platea tradita pueris maiore quam vnquam antea puerorum, aduulorumque, & in ijs nobilium, concursu, ita vt vel maximo frigore, æstuque locum quisque præuerteret. Quidam inde domum rediens cum inimico redijt in gratiam, cum antea multis idem suadentibus surdas aures præbuisset. Adolescens quidam flagitijs coopertus, prohibebatur à demone templorum aditu, & recitatione rosarij, quod ita semper reperiebat implicatum, vt illud explicare non posset. Is audita Catechesi, subito mutatus in virum alterum. Alia permulta his similia, studio breuitatis omittuntur.

COL-

COLLEGIVM GER-
VNDENSE.

GERVNDÆ magnus exstitit fructus ex concionibus quadragesimæ, quæ habitæ sunt in præcipua vrbis Paræcia. Acta Iosephi comœdia non sine lacrymis spectantium, præcipue Antistitis, qui non solum spectator esse voluit, sed etiam approbator. Illud miraculi simile, quod famulus domesticus, ruente noctu cubiculo magnæ altitudinis, atque adeo lecto, vbi iacebat, experrectus ruina se sensit incolumem B. Virginis ope: cuius rosarium manu tenebat. Honesta quædam matrona duplices aræ, & in ea sacrificantis Sacerdotis vestes, & aulaæ quattuor holoserica, præter linteæ vestis, & corporalium vim magnam, nobis dono dedit.

COLLEGIVM VR-
GELLENS E.

HOc anno tentata omnium valetudo, non sine multorum vitæ periculo. Extincti Sacerdotes duo: quorû vnus P. Ioannes Rico Collegij Rector, auitæ religionis exemplar, quattuor votorum Professus, natione Valentinus, annum agens ætatis quinquagesimû tertium Societatis vero trigessimû primum, visitauerat semel Prouincialis loco Baleares Socios, bis rexerat, magno solatio nostrorum, & externorum exemplo. A puero ita virtutis amans, vt eam cum nutricis lacte videretur haussisse.

hausisse. Studio precandi, & domandi corporis, & animi semper ardebat. Humilitatem non obscure prætulit, insito quodam odio Præfecturarum: in quibus tamen cum inuito deferebantur, nihil differebat à ceteris. Ad agendum de rebus diuinis singulari quodam dono præditus erat. Numquam ad sacrificandum accedebat, quin prius animum expiaret. Summa erat in cibo, & potu continentia. Diuturni, quo extinctus est, morbi molestias singulari patientia pertulit. Vitæ mors consentanea. Illius cadauer, quod arca inclusum lignea, sub ara maxima veteris templi conditum fuerat, cum post aliquot menses in nouum transferretur, inuentum est integrum, & sine vllotetri odoris vestigio, perinde quasi recens mortuus esset. Post tristē omnibus P. Rectoris obitum, læta noui templi benedictio secuta, quo munere functus est Reuerendissimus huius vrbs, Collegij nostri, templique fundator & conditor, non sine ingenti gaudio, & voluptate, sacrum solemne faciente Decano, & Canonicis modulantibus, vnoque è nostris concionante. Tradita de more Fundatori candela. A prandio verò datus ea de re dialogus, illius diei celebritatem vehementer auxit.

COLLEGIUM ILLER- DENSE.

QUOD iam diu Illerdenses, & in primis Academici vehementer optabant, vt Societas erudiendam susciperet iuuentutem Humanioribus litteris, hoc tandem anno consecuti sunt. Honestis namque conditionibus, & nostris rationibus

bus

bus valde commodis, Grammaticæ & Rhetoricæ Scholas nobis tradiderunt, quos præter quadringentos quinquagintos aureos annuos, ad alendos Præceptores liberaliter attributos, academicorum priuilegiorum participes esse voluerunt, & Rhetorices Professore suffragij ius habere in publicis academiæ conuentibus. Itaque ludum aperuimus mense Nouembri, auditoribus supra trecentis tres in classes distributis. Habita fuit oratio à Doctore Rhetoricæ, adstantibus Reuerendissimo eius Urbis Episcopo, Canonicorum Collegio, Doctoribus Academiæ, Magistratibus Reipublicæ, & cuncta ciuitate: omnes Urbis, & Academiæ felicitatem prædicabant. Spes certâ nos tenet, fore, vt auditorum numerus in dies augeatur, & pietas; quam ad rem magno erit adiumento, instituta Grammaticorum Congregatio.

C O L L E G I V M B A - L E A R I C V M .

D V o in Societatem adscripti, vnus quidem Philosophus, alter vero Coadiutor. Vterque ad eam maxime idoneus. Scholæ Humanitatis florent auditorum frequentia, & pietate. Accesserunt ad eorum numerum circiter centum. Philosophia suos quoque progressus habuit. Disputationes publicæ bis institutæ, præsentibus Prorege, Episcopo, Canonicis, & Magistratibus vrbis, qui nostrorum in respondendo modestiam, cum eruditione coniunctâ mirifice probarunt. Noui Antistitis in Collegium nostrum aduentus, qui in ipsorum studiorum renouationem peropportune incidit,

incidit, celebratus eleganti dialogo. Hoc anno haberi cœptæ conciones in æde nostra quadragesimæ tempore, magno auditorum numero. Quod etiam rogatu quorundam, vocatę meretrices hebdomada sacrosancta. Ex quibus duæ ad honestiorem vitam reuocatæ. Quinque locis docentur pueri Fidei nostræ capita. Quorum vnus cum dæmonis suasu viginti annorum spatio peccata cælasset, quod persuasisset confessionis inimicus, satis esse, si voluntarijs pœnis in se sæuieret, ea fraude detecta oratione catechistæ, confessionem generalem instituit. Sodales quotidie pauperes pane, alijsque delicatioribus cibis reficiunt, magno ciuitatis exemplo. Sedata nostrorum opera, inter viros quosdam Ecclesiastica dignitate, & auctoritate præstantes, discordia, quæ ad manus & pugnam spectare videbatur. Vtrisque enim fauebant viri non pauci nobiles, & honesti. Bacchanalium dies extremi, pari, cum superioribus annis, pompa celebrati. Nec dissimili apparatu acti dies, sacri Corpori sancto Christi Domini, quibus multi nobiles viri nudis capitibus, & exuti pallijs, sacros modulaturi rhythmos in publicum prodire. Vtraque celebritate pietas ciuium aucta non parum, & dæmonis insidijs ocurso.

SEX in vniuersum fuere Missiones, omnesque fructuosæ. Ex multis duo tantum breuiter attingentur, ex quibus fiet coniectura de ceteris. Veteribus odijs, ac simultaribus, dissidebant inter se oppidani ob cædes factas; neque multorum aliorum auctoritate ad pacem, & concordiam reuocari potuerant. Sed, Deo nostrorum conatus adiuuante, venia mutuo data, & tabulis publicis consignata, pacem attulit exoptatam. Al-

Q

terum

terum etiam oppidum flagitiosorum hominum receptaculum, quod vix vllus eò pateret aditus ministerio forensi, propter summas locorum angustias, eodem, aut multo maiore flagrabat incendio. Sed nostri nulla viarum difficultate, neque asperitate montium deterriti, eò cum venissent iubilæi tempore, magnis susceptis laboribus ita pacarunt omnia, vt ne scintilla quidẽ tanti remaneret incendij. Erant in ijs duodecim exules, atque proscripti, qui data nostrorum rogatu fide publica, in oppidum venerant iubilæi, & pacis causa. Itaque factio erat ex quinquaginta capitum societate conflata. Denique reconciliati omnes in oppidi templo, non sine eorum, qui aderant, lacrymis. Quam pacificationem, vt firmior esset, atque diuturnior, tum instrumento publico, tum mutuis conuiujs confirmarunt. Præcesserant cædes duodecim, sclopi sæpe displosi, inflicta vtriusque vulnera, fustes impacti; quæ res, quo factu difficilior fuit, eo maiorem non oppidanis solum, sed omnibus etiam insulanis voluptatem attulit. Sub idem ferme tempus similis discordia, pari exitu, à duobus è Nostris omnino sublata. Væ cetera missa fiant, Reuerendissimo huius vrbs postulante, sacramento confessionis expiata sunt à Nostris trium Cœnobiorum virgines sacra, & ad pietatis, & religionis studium priuatis adhortationibus ardentius inflammata.

SEDES PERPINI-
NENSIS.

Hic etiam occursum furori bacchantium pri-
die cineraliū, solemnī sacro, cantu sympho-
niæ, & cetero rerum apparatu, & nobilium in pri-
mis frequentia. Ad conciones Quadragesimæ, quæ
habitæ sunt ab vno è nostris in amplissimo vrbis
templo, magni omnium ordinū concursus, & la-
crymæ. Mutata multorum vitæ ratio: precandi
studium multorum infixum animis. Congregatio
nobilium superiore anno instituta, maiora in dies
capit incrementa; centū iam numerat Sodales, ex
quibus multi orandi, & pauperibus in Nosodo-
chio ministrandi studio in primis dediti. Indicto
Iubilæo Pontificio, Sacerdos vnus è Nostris in ar-
ce præsidarios milites; duo vero per plateas ex-
currentes, & compita, ciues ad tantū animorum
lucrum non sine fructu excitarunt. Foris etiam res
strenue gesta. Nam septimestri spatio varij obiti
pagi, rerum diuinarum rudes: confessiones auditæ
totius vitæ permultæ, & alia id genus præstita.
Quidā à fratre magna cum opidanorū offensione
dissidebat, quem blandis primū verbis mitigare
aggressus est Sacerdos noster. Sed cum obsurdes-
ceret ille ad omnia, precibus additæ minæ; caue-
ret sibi, ne antequam inde discederent Nostrī, eos
ad se vocare cogeretur, quorum voces respuebat.
Nec vana prædictio. Nam nocte quadam cum ar-
matus incederet, spectro quodam subito territus
est, fulgentem gladium intentante. Quare magnis
clamoribus opem implorans, & fuga sibi salutem-
Q 2 quæ

quarens, paruit tandem vel inuitus Patri Nostro concordiam suadenti.

PURGARANT animos confessione omnes fere oppidi cuiusdam incole vnâ cum Parocho, cū magna vis lapidū in oppidi fines cœpit ingruere: agrorum vastationem cuncti formidabant. Sed lacrymis tantam perniciem deprecantium, eam Deus aliò tempestatem auertit. Dynasta quidam Nostros adsciuit ad oppida quædam suæ ditioris excolenda, qui rem ita ex eius voto gesserunt, vt diceret, mutata Nostrorum aduentu suorum ingenia. Nam cum antea turbulenti essent, nihil eis postea tranquillius se vidisse. Quam ad rem magno momento fuit eius exemplum, & familiæ totius. Semper enim concionibus adfuit, & sæpe catechesi; denique generali peracta confessione nobis gratias agens ex animo, palam affirmavit, Societatem nostram institutam à Deo missionum potissimum causa. Dux arcis & milites, aureos centum quinquaginta nobis contulerunt ad templi ædificationem, idque in summa annonæ caritate. Episcopus verò, præter solitas elemosynas, bibliothecā attribuit pretio trecentorum aureorum. Quidam veneris alumnus, cum viduam comperisset tanta obrutam egestate, vt filios alere non posset, eam inuitavit ad flagitium magna spe pretij. Sed illa confessionis, quam octauo ante die fecerat apud Nos, & exempli, quod à Catechista nostro haud ita pridem audierat, memor, constanter respondit, malle se vna cum filijs fame omnino perire, quam Deum offendere. Re cognita, Sacerdos noster conquisita pecunia, paupertatem eius subleuauit.